

**RADA OCHRONY
PAMIĘCI WALK I MĘCZEŃSTWA**

SEKRETARZ
Andrzej Krzysztof Kunert

R-IV/2504/EZP/ 322/2011

22 6 2011 Warszawa, dn. 18 lipca 2011 r.

947

Pan
Marek Całka
Wicedyrektor
Departamentu Wschodniego
Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Szanowny Panie Dyrektorze,

W odpowiedzi na Pańskie pismo sygn. DW-11/115635 z dn. 7 lipca br. dot. wyrażenia opinii nt. podjętej przez fundację „Ojczyzna” z Kaliningradu inicjatywy renowacji pomnika gen. Iwana Czerniachowskiego w Pieniężnie pozwalam sobie przedstawić stanowisko Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w powyższej sprawie.

Pomnik gen. Iwana Czerniachowskiego został ujęty w *Wykazie miejsc pamięci rosyjskich /radzieckich/ obrońców ojczyzny poległych na terytorium Rzeczypospolitej Polskie*, stanowiącym załącznik do umowy dwustronnej zawartej w dniu 22 lutego 1994 r. między Rządem RP a Rządem Federacji Rosyjskiej o grobach i miejscach pamięci ofiar wojen i represji (Dz. U. Nr 112, r. 1994, poz. 543). Dlatego też wszystkie inicjatywy związane z upamiętnieniem muszą być konsultowane ze stroną rosyjską. Do uzgodnień takich została upoważniona przez Rząd RP Rada OPWiM, która odpowiada za realizację umowy dwustronnej. Decyzja o dalszych losach pomnika należy wyłącznie do właściwości władz lokalnego samorządu. Stosowna uchwała np. o likwidacji lub przeniesieniu pomnika wraz z merytorycznym uzasadnieniem i ekspertyzą budowlaną powinny zostać przesłane do Rady OPWiM w celu jej zaopiniowania.

Powyższe informacje oraz stanowisko Rady OPWiM dot. planów rozbiórki pomnika, za względu na pogarszający się stan jego zachowania oraz ewentualnego przeniesienia na kwaterę żołnierzy sowieckich na cmentarz komunalny zostały przekazane przez Pana Sekretarza Andrzeja Przewoźnika Burmistrzowi Pieniężna Panu Kazimierzowi Kiejdo na spotkaniu, które odbyło się w czerwcu 2008 r.

W opinii Rady OPWiM wzniesienie pomnika gen. Czerniachowskiego, odpowiedzialnego za aresztowania i wywóz do łagrów dowództwa i żołnierzy wileńskiego okręgu AK, było przejawem polityki władz partyjnych i państwowych PRL-u, a nie wyrazem rzeczywistej wdzięczności społeczności lokalnych wobec Armii Sowieckiej. Dlatego też Rada OPWiM podtrzymuje swoją opinię dot. podjętej przez Pana Burmistrza inicjatywy i w nie będzie zgłaszała sprzeciwu wobec likwidacji ww. pomnika.

Jednocześnie Rada OPWiM nie widzi uzasadnienia dla przeniesienia pomnika lub też jego elementów na kwatery wojenne żołnierzy sowieckich na cmentarzach w Pieniężnie i Braniewie. Kwaterna wojenna jest przede wszystkim miejscem spoczynku poległych żołnierzy, którym należy się pamięć i szacunek i nie powinny się na niej pojawiać obiekty będące symbolicznym upamiętnieniem osób, które nie są tam pochowane. Dlatego też Rada OPWiM proponuje umieścić zachowane elementy wystroju pomnika w odpowiedniej Izbie Pamięci czy Muzeum lub przekazać stronie rosyjskiej.

Ponadto chciałbym poinformować, iż do chwili obecnej do Biura Rady OPWiM nie wpłynęło żadne pismo od Strony Rosyjskiej tj. Konsulatu Generalnego Federacji Rosyjskiej w Gdańsku oraz Fundacji „Ojczyzna” z prośbą wyrażenie opinii nt. remontu pomnika.

Pragnę równocześnie poinformować, iż Rada OPWiM wraz z władzami samorządowymi, mimo wciąż niewystarczających środków, rokrocznie finansuje remonty i konserwacje mogił żołnierzy sowieckich i cmentarzy wojennych oraz we współpracy z partnerami rosyjskimi przez cały czas identyfikuje nazwiska nieznanymi dotąd żołnierzy, by rodziny mogły odwiedzać miejsca spoczynku poległych na urządzonych mogiłach. Rada OPWiM również pozytywnie opiniuje i wspiera podjęte przez władze samorządowe inicjatywy remontów Pomników Braterstwa upamiętniających walczących i poległych na terenie Polski żołnierzy sowieckich.

Z wyrazami szacunku

NACZELNIK
Wydziału Krajowego

Adam Siwek

Do wiadomości:
Pan Kazimierz Kiejdo
Burmistrz Pieniężna
Ul. Generalska 8
14-520 PIENIEŻNO